

Kohærens

Kohærens betyder sammenhæng. Det vil det sige, at der er forbindelse mellem tekstens forskellige afsnit og sætninger. Dette er meget vigtigt i en akademisk opgave, fordi den ideelt set er ét svar på ét spørgsmål. Hvis ikke der er kohærens, bliver opgaven rodet og i værste fald uforståelig.

For at skabe kohærens kan du benytte dig af forskellige måder at binde teksten sammen på. De kan opdeles i fire kategorier (Hellspong & Ledin, p. 81-96):

1. Referencebinding

2. Tematisk binding

3. Konnektiv binding

4. Retorisk binding

1. Referencebinding

En referencebinding er en binding mellem teksten og det, den refererer til. I mange tilfælde er bindingen klar og uproblematisk, men hvis du bruger vage eller uklare formuleringer, kan det være svært at finde ud af, hvad du mener. Fx med stedord som ”den”, meget generelle udtryk som ”teorien om metaforer” eller begreber, som ikke kan forudsættes bekendt. Det er derfor vigtigt at have en præcis definition og forklaring af de ord/udtryk, du bruger i teksten.

Eksempel:

*”Én mulig forklaring finder man i begrebet **partiidentifikation**, der indføres i 1950’erne ved universitetet i Michigan, deraf også navnet Michigan-modellen. Hos Harrup & Miller i bilag 3 henføres begrebet, der har sit udspring i socialpsykologien, til den længerevarende følelse af tilknytning, som mange vælgere udvikler til et bestemt politisk parti.”ⁱ*

- en klar definition af begrebet ”partiidentifikation”

*”**Balladen** er middelalderens folkelige versgenre. Det er en anonym, fortællende og mundtligt overleveret dansegenre. Balladen er handlingspræget og fattig på beskrivelser af indre og ydre tilstande, sproget er enkelt, ofte præget af konventionelle udtryk, såkaldte formler.”ⁱⁱ*

- en klar definition af ”balladen”

2. Tematisk binding

En tematisk binding er en binding, der henviser til noget tidligere introduceret i teksten. Her er det altså rækkefølgen af informationer, det drejer sig om. Det er nemlig vigtigt, at ukendte begreber bygger på det, læseren allerede ved, og at nye begreber eller emner bygger på allerede definerede. Ofte er det virkningsfuldt at have meget information om emnet/begrebet i begyndelsen af teksten, så læseren hurtigt kan danne sig en opfattelse af det.

Tematiske bindinger – eller manglen på dem – vil typisk vise sig undervejs i læsningen af opgaven og kan derfor være svære at udpege i et enkelt afsnit. Men som et kort eksempel kan du læse dette lille uddrag fra *Vilde Blomster*:

*”Flerårige planter klarer ofte deres overvintring ved at oplagre næring i roden, og derfor har mange af dem **pælerod**, det vil sige en tyk, lodret rod med bitte små siderødder. Guleroden er en **pælerod**”ⁱⁱⁱ*

Her defineres først, hvad en pælerod er, og bagefter bruges begrebet i forbindelse med guleroden. Hvis teksten først havde brugt begrebet pælerod og senere havde defineret det, ville teksten have været sværere at finde rundt i.

3. Konnektiv binding

En konnektiv binding er en sproglig markering af to sætningers sammenhæng. Typisk bruger man ord som *derfor*, *således*, *altså*, *eftersom*, der angiver en årsagssammenhæng mellem sætningerne.

Eksempler:

*”I lyset af den guddommelige åbenbaring får vi en ny forståelse af vort liv i alle dets konkrete eksistentielle relationer. Bultmann betegner **derfor** troen som en ny eksistensforståelse.”^{iv}*

- ”derfor” kæder troen sammen med livet/eksistensen

*”Det vigtigste står altid først i artiklen, og læseren behøver **således** ikke at læse artiklen til ende for at kende nyheden.”^v*

- ”således” kæder det, at det vigtigste står først, sammen med det, at man ikke behøver at læse artiklen færdig

En konnektiv binding kan også angive tidsforhold (”i mandags”) eller modsætningsforhold (”men”, ”ikke desto mindre”, ”til trods for dette”).

Konnektive bindinger er uhyre vigtige i akademiske opgaver, fordi det her drejer sig om at argumentere og opbygge logiske sammenhænge.

4. Retorisk binding

En retorisk binding skaber sammenhæng ved hjælp af retoriske virkemidler som f.eks. gentagelsesfigurer, modsætningsfigurer eller sprogbilleder. De skal bruges varsomt i en akademisk tekst, man kan fungere virkningsfuldt, fx som sammenbinding af enkelte afsnit.

Eksempler:

”Kunstig intelligens eller kunstig intention?”^{vi} (titel på speciale)

- gentagelse af ordet ”kunstig” og stavelsen ”in-” sammenfatter specialets problemformulering på en kort, anskuelig måde. Kan med fordel bruges i titler, overskrifter o.l.

”Gymnasieelever der kaster sig ud i opgaveskrivningen uden at have en tilstrækkelig klar forestilling om hvad der forventes af dem (‘content goals’) og idéer til hvad de kan gøre for at leve op til forventningerne (‘proces goals’), kan risikere at opgaveugen bliver som en lang ekspedition ind i en uoplyst drypstenshule. Eleverne er hensat til at famle sig frem langs fugtige vægge, de skifter retning og bevæger sig ned ad nye gange per intuition, og de når kun ud på den

anden side takket være en tilstrækkelig stor selvopholdelsesdrift og en god portion held. Elever der skriver danskopgaver på denne måde, har hverken nogen kontrol over skriveprocessen eller den færdige teksts kvalitet. Men elever der er i stand til at formulere de nødvendige mål, bevæger sig derimod ind i hulen udstyret med et kort og en lommelygte; de vil kunne arbejde meget mere effektivt og med bevidste målsætninger for hvad teksten skal rumme, og hvordan de kan frembringe det.”^{vii}

- gymnasieelevers opgaveskrivning beskrives vha. et sprogbillede: en uoplyst drypstenshule

Men man skal passe på, at de retoriske bindinger ikke tager overhånd. De rummer nemlig tit en tvetydighed, som i store mængder kan modarbejde den akademiske klarhed.

Læs også vores handouts: ”Metakommunikation” og ”Argumentation”

Litteratur/ hvis du vil læse mere

Hellspong, Lennart og Ledin, Per: *Vägar genom texten*. Studentlitteratur: 2006 (pp. 65-114). (Bogen indeholder en analysemetode til analyse af f.eks. avisartikler, men metoderne, der er opstillet, gør sig også gældende ved opgaveskrivning).

Purdue Universitys skrivecenters handout om kohærens:

http://owl.english.purdue.edu/handouts/general/gl_cohere.html

---

Alle markeringer med fed er indsat i citaterne, dvs. står ikke i originalteksten.

ⁱ Søren Rasmussen: ”Opgave i metode” fra *Akademisk Opgavebank*

ⁱⁱ Dan Ringgaard: *Digt og rytme*, Gads Forlag, 2001, s. 113

ⁱⁱⁱ Arne Broman: *Vilde blomster*, Gyldendal, 1974, s. 19

^{iv} Louise Aaen: ”Fra Bultmann til Grosbøll” fra *Akademisk Opgavebank*

^v Anne Bach Henriksen: ” Den klassiske avisreportages indflydelse på den fortællende journalistik” fra *Akademisk Opgavebank*

^{vi} Specialet er skrevet af Hans Von Knut Skovfoged og er publiceret i *Akademisk Opgavebank*

^{vii} Sine Just: ”VI SPROGSPILLER BARE... - VIDEN OG TEKST I SKRIVEUNDERVISNINGEN” fra *Akademisk Opgavebank*